

Motion till riksdagen

1989/90:Fö723

av Görel Thurdin och Per-Ola Eriksson (båda c)

Sotningsväsendet

I en motion till 1985/86 års riksmöte föreslogs att Statens Brandnämnd skulle få i uppdrag att omarbetea reglerna för sotningsväsendet, så att en bättre anpassning kunde ske till dagens förhållanden och till kraven på avbyråkratisering.

I samband med behandlingen av Räddningsverkets omorganisation anammades en utvärdering av utskottet och den 5 februari 1987 uppdrog försvarsdepartementet i skrivelse åt Statens Räddningsverk att göra en utvärdering av sotningsverksamhetens brandförebyggande betydelse i olika avseenden.

I sin sammanfattning av utvärderingen har Räddningsverket kommit fram till följande:

- Sotningsverksamheten såsom den kommer till uttryck i räddningstjänstlagen spelar en viktig roll för att förebygga bränder och skador till följd av bränder.
- Sotningsverksamhetens brandförebyggande betydelse är styrkt när det gäller fastbransle- och oljeeldade anläggningar.
- Tidsfristen för rengöring av oljeeldade värmepannor och rökkanaler bör objektvis behovsprövas sett ur brandskyddssynpunkt.
- Behov av rengöring av imkanaler finns men brandskyddsbehovet enbart är inte till fullo klarlagt. Uppföljning och fortsatta undersökningar erfordras.
- Kontrollen i samband med sotning bör effektiviseras. Protokoll bör föras i samband med varje förrättning.
- Behovet av kontroll av gaseldade värmeanläggningar i bostäder.

Första punkten är av ringa intresse för att fastställa ett verkligt samband mellan brandskydd och sotning.

Den andra punkten är naturligtvis av största betydelse. Det är just förekomsten av soteld, som man vill förebygga och i utvärderingen påtalas: "Försök har gjorts att beräkna sannolikheten för uppkomsten av soteld men något resultat har inte kunnat uppnås på grund av mängden faktorer och dessas oförutsägbarhet." Då uppstår naturligtvis frågan: Om ingen risk har kunnat fastställas, hur kan man då påstå att det föreligger en sådan?

Vidare kan man läsa i texten: "Det påtalas vidare svårigheten att genom olika mätningar skapa underlag för lämpliga sotningsintervall. Schablonberäkningar bör kunna användas." Eftersom det är svårt att behovsprova kan lämpliga sotningsintervall bestämmas även fortsättningsvis helt subjektivt. Det borde med dagens väl utvecklade teknik vara möjligt att kunna avläsa

rökgastemperatur, sottjocklek osv, så att fastighetsägaren utifrån sådan information kan se när sotning bör beställas.

Behovet av rengöring av imkanaler i villor torde vara litet eftersom dagens fläktar är lätta att rengöra. Däremot kan det fortfarande finnas behov av sådan rengöring i hyreshus. Genom att hålla fast vid detta tvång ökar möjligheterna till extra intäkter.

Det finns dock en punkt som visar på en utökad byråkratisering istället för avbyråkratisering. Det är den som behandlar behov av effektivare kontroll och mera protokoll. Det är klart att arbetstiden ökar med detta och därmed kostnaderna för fastighetsägaren.

Vi anser att utvärderingen inte i tillräcklig utsträckning tar hänsyn till osäkerheten i undersökningsmaterialet, varför vi också anser att kravet på sotningsmonopolet inte är relevant. Vi tror att den enskilda människan kan klara av att bedöma när sotning bör utföras och även bör ha rätt att själv bestämma vem som ska komma och sota.

Vi anser att den revision som Riksrevisionsverket gjorde avseende sotningsväsendet är helt tillräcklig som underlag för beslut. Där framhölls behovet av avreglering så att olika företag fritt kan marknadsföra sina sotningsarbeten och trimning av värmeanläggningar. RRV framhöll också att fastighetsägaren mycket väl kan åläggas att sota och ha uppsyn över sin anläggning.

Vidare föreslog RRV att byggnadslovshandlingen skulle avbyråkratiseras i samband med värmeanläggningar och eldstäder. Skorstensfejaren behöver inte ha remiss annat än när brandnämnden så avgör.

Vi anser att en avreglering bör ske av sotningsväsendet t.ex. genom att brandlagen omarbetas så att husägaren åläggs att sota och att ha uppsyn över sin anläggning samt att husägaren med vissa intervall låter besiktiga anläggningen av ett auktoriserat företag.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

[att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att bygglovshandtering i samband med värmeanläggningar och eldstäder avbyråkratiseras.¹]

att riksdagen hos regeringen begär förslag om avreglering av sotningsväsendet i enlighet med vad som anförts i motionen.

Stockholm den 25 januari 1990

Görel Thurdin (c)

Per-Ola Eriksson (c)

¹ 1989/90: Bo559